Gods Verbondsvernieuwing

Psalm 27: 3
Psalm 25: 5
Psalm 106: 4, 24, 26
Psalm 51: 2 (tussenzang)
Psalm 103: 6 (na amen)
Psalm 111:5

Lezen: Ezechiël 16: 1-8 en 59-63

Tekst voor de prediking: Ezechiël 16: 60-63

Onze hulp en onze enige verwachting staat in de naam des Heeren, Die de hemel en de aarde uit niet heeft voortgebracht, Die eeuwig leeft en Die nooit zal laten varen de werken Zijner goddelijke handen. Amen.

Geliefde gemeente, genade zij u en vrede van Hem Die is en Die was en Die komen zal, en van de zeven Geesten die voor Zijn troon zijn, en van Jezus Christus, Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de doden, en de Overste van alle koningen der aarde. Amen.

Inleiding
Geliefde gemeente, ik begin met een beeld om de inhoud van onze tekst vast te kunnen houden. Het is een beeld van het huwelijk, dat we ook in Ezechiël 16 aantreffen. Stel je een jongen en een meisje voor die verkering hebben gehad, naar elkaar zijn toegegroeid en besloten om met elkaar te trouwen. Ze zijn een poos het huwelijk ingegaan, hebben goede jaren gehad waarin bleek dat er echt liefde was tussen hen beiden. Maar na een aantal jaren blijkt een van beiden ontrouw te worden. De ander had het niet in de gaten, maar het was echt zo, een dubbel leven. Tot op het moment dat zij betrapt werd – laten we even van een zij uitgaan, omdat dat ook in onze tekst naar voren komt. De man is diep teleurgesteld en zegt tegen zijn vrouw: "Wij hielden toch zoveel van elkaar, en ben ik niet trouw geweest aan jou?" Dan begint ze te huilen. Hij zegt: "Luister goed, ik heb natuurlijk het recht om te scheiden, een echtscheiding in te zetten, want je bent ontrouw geweest. Maar ik heb erover nagedacht en ik wil je nog een kans geven." Dan valt die vrouw op haar knieën voor hem neer en zegt: "Wat heeft je bewogen om mij nog een kans te geven?" "Nou," zegt hij, "liefde. Ik voel gewoon toch nog liefde voor je." Dat breekt haar hart. Hij vervolgt: "Ik heb er ook over nagedacht, we gaan samen in therapie en we gaan echt ons huwelijk weer vernieuwen, ons verbond vernieuwen."

Dat doet de Heere ook in onze tekst. Daarom schrijven we boven de prediking: **Gods Verbondsvernieuwing**. En we staan stil bij drie gedachten:

1. De Verbondsdaad
2. De Verbondsvrucht
3. De Verbondsgrond

1. De Verbondsdaad

We gaan naar onze tekst. Onze tekst begint met het woordje *evenwel*. Dat is een heel belangrijk woordje in onze tekst: *Evenwel zal Ik gedachtig wezen aan Mijn verbond met u in de dagen uwer*

jonkheid. "Weet je het nog?" wil Hij als het ware zeggen. "Toen u jong was, kunt u zich dat nog herinneren, dat Ik toen een huwelijksverbond met u aanging? Nou, Ik heb daarover nagedacht, en Ik wil aan Mijn verbond blijven denken." Denken is hier meer dan alleen in herinnering roepen, het is ook een daad. Vandaar dat onze eerste gedachte 'Verbondsdaad' luidt.

Dat woordje *evenwel* sluit aan bij vers 59, als daar de Heere zegt: *Want alzo zegt de Heere HEERE: Ik zal u ook doen, gelijk als gij gedaan hebt, die den eed veracht hebt, brekende het verbond.* Als je dat zo leest, zou je zeggen: nou, de Heere gaat een echtscheiding inzetten, Hij maakt er een eind aan. Maar onze kanttekeningen geven een duidelijke uitleg aan de manier en de wijze waarop de Heere dit bedoelt, namelijk dat de Heere het zo bedoelt: "Ik zou met u kunnen doen zoals u met Mij gedaan hebt. Dat zou Ik kunnen doen, dat zou rechtvaardig zijn." Denk aan dat beeld: die man zegt tegen zijn vrouw: "Ik zou dat echt kunnen doen, gewoon breken met je." *Evenwel*, daar ligt de genade in, de liefde, de eeuwige liefde, de verbondsliefde van de Heere. Dat is vrije, soevereine liefde. Het woord 'soeverein' betekent eenzijdig vanuit God, dat God redenen neemt uit Zichzelf om dat te blijven doen, om te blijven denken aan Zijn verbond en dan ook daadwerkelijk iets te doen vanuit dat verbond: de Verbondsdaad.

Evenwel zal Ik gedachtig wezen aan Mijn verbond met u in de dagen uwer jonkheid, en Ik zal met u een eeuwig verbond oprichten. In dat woordje 'eeuwig' belooft de Heere dat het dus een onverbrekelijk verbond is. Wat bedoelt de Heere hier eigenlijk? Hij bedoelt hier het genadeverbond. Het gaat hier dus niet om het werkverbond dat Hij opgericht heeft heeft met Adam en Eva toen Hij hen schiep. Toen heeft Hij een werkcontract gesloten met Adam en Eva en gezegd: "Als jullie dat doen en gehoorzaam zullen zijn, dan verdienen jullie echt als loon het eeuwige leven." Dus: goed je best doen en gehoorzaam zijn, dat is het werkverbond. Maar dat werkverbond is verbroken door ongehoorzaamheid, en dat is ook niet meer te herstellen. Als de Heere Adam opzoekt, zegt Hij niet tegen Adam: "Ik zal je nog een kans geven, dan mag je het nog een keer proberen, je mag weer terug naar het paradijs, samen met Eva, en vooruit dan maar, een tweede kans." Nee, nee, de Heere sluit dat af, Hij sluit dat uit. Maar dan zegt Hij niet: "Adam, jij zult," zoals de wet dat ook zegt: Gij zult. Nee, de Heere zegt: *Ik zal*. *Ik zal vijandschap zetten tussen u en deze vrouw, tussen uw zaad en tussen haar zaad; datzelve zal u den kop vermorzelen*. Let daar op, jonge mensen, overal waar je dat grote *Ik zal* tegenkom in heel de Bijbel, dat is het *Ik zal* van het genadeverbond.

Dat zegt de Heere eigenlijk hier ook tegen dat ongehoorzame Jeruzalem. Jeruzalem vertegenwoordigt in Ezechiël 16 het hele volk. En Ezechiël krijgt hier een hele moeilijke opdracht van de Heere: *Maak Jeruzalem haar gruwelen bekend*. En als de Bijbel het woordje 'gruwelen' gebruikt, dan wordt daarmee bedoeld haar afgoderij. Afgoderij wordt getypeerd in de Bijbel als hoererij. *Maak Jeruzalem haar gruwelen bekend* lezen we in Ezechiël, dat is een moeilijke opdracht voor een dominee als je dat te horen krijgt, ook voor een gemeente, ook heel persoonlijk in jouw leven, dat dat bekendgemaakt moet worden, en dan vooral tegen de achtergrond van wat de Heere voor Jeruzalem heeft gedaan. Want dat gaat de Heere heel beeldend voorstellen. Hij gaat zeggen dat Jeruzalem als een pasgeboren meisje zomaar ergens neergelegd is. Dat zal hier in Rotterdam ook wel gebeurd zijn. Als een vondelingetje, een kleine baby, jongens en meisjes, ergens onder een brug neergelegd, net geboren. Maar dan nog erger: dit kindje lag daar nog met de navelstreng, helemaal nog vuil van het geboortebloed. Dus die moeder had heel snel dat kindje gewoon ergens neergelegd en was weggelopen, wilde er niks mee te maken hebben, een hoerenkind. Ja, en kijk, in de woestijn komt een vreemdeling langs. Ja, die zal wel voorbijgaan. Maar nee, hij staat stil, en hij ziet dat kindje liggen. Dan zegt Hij: *Ik zag u vertreden in uw geboortebloed, en Ik zeide tot u in uw bloed: Leef; ja, Ik zeide tot u in uw bloed: Leef.* Gelukkig, op het nippertje. En dan gaat hij dat

meisje – het is een meisje – helemaal wassen. Dat meisje groeit op tot een hele knappe vrouw, en dan gaat hij met die vrouw trouwen. En Hij geeft die vrouw heel veel. En dan, ja, als die vrouw is uitgegroeid tot een mooie volwassen vrouw, die heel veel gekregen heeft, dan gaat die vrouw op pad en biedt zichzelf aan wie ook maar voorbijkomt, als een hoer. En als ze zich aangeboden heeft dan maakt ze het zo erg dat, wanneer die vreemde man die met die hoer omgang heeft gehad en vraagt: "Wat kost me dat?" zij zegt: "Niks hoor, je hoeft niks te betalen, het is gratis." Zo gaat zij om met andere mannen. Dan kun je wel nagaan wat dat voor de eigenlijke man betekent.

Nou zegt de Heere: "Zo zijn jullie, Jeruzalem, Juda. Jullie hebben het nog erger gemaakt dan het tienstammenrijk, zo erg, zo goddeloos." En dan moet je nu ook aan jezelf denken. Je zegt: "Heere, ben ik dan ook zo? Ben ik zo?" En dan niet alleen als je nog onbekeerd bent, maar ook wanneer je de Heere vreest. Want hier gaat het natuurlijk over de relatie tussen God en Zijn volk. Is dat echt mogelijk, dat een kind van God zo diep kan vervallen, in zo'n toestand terecht kan komen, dat je oude afgoden – want daar gaat het hier over, afgoderij – weer tevoorschijn haalt, dat je die afgoden weer gaat dienen, liefhebben en achterna wandelt, en daar geld in steekt? Het gaat nog verder, want die vrouw offert ook haar kinderen op aan de Moloch. Dus ze had ook haar kinderen ervoor over. *Ik had met u kunnen doen zoals u met Mij gedaan hebt,* zegt de Heere. Maar *evenwel*, wat een wonder: *Evenwel zal Ik gedachtig wezen aan Mijn verbond met u. Ik zal Mijn verbond, dat genadeverbond, met u niet verbreken*.

Dat is het genadeverbond dus. En als je dan terugblikt in je leven, als je de Heere mag vrezen, en je kent iets van dat moment dat de Heere je toeriep: *Leef, ja leef*, in je geboortebloed, in je verdorven, goddeloos bestaan – want daar vindt de Heere je dan als Hij je levend maakt, dood in zonden en misdaden – ja, dan is dat toch zo'n groot wonder. Dan word je vervuld met de eerste liefde. Dan treedt Hij met u in een verbond, met een eeuwig verbond. En in dat verbond ligt alles besloten. Dan leert Hij je ook, door het geloof, dat verbond omhelzen. Dan is dat verbond net als zo'n ouderwetse apotheekkast. Misschien heb je die weleens gezien in een museum, allemaal kleine laadjes, en op die laadjes staan allemaal etiketten met namen van medicijnen. Dat was echt een kast vol met medicijnen, voor elke ziekte, voor elke kwaal, voor elke behoefte. Zo is het genadeverbond. David zegt later op zijn sterfbed: daar lag nou al mijn heil en al mijn lust in. Kijk, en daarom kan de Heere ook echt zeggen tegen iemand die met Hem in een verbond treedt: *Al wat u ontbreekt, schenk Ik zo gij 't smeekt, mild en overvloedig*.

En als je dan ook nog door de oefeningen van het geloof verder aangekleed wordt – want je bent naakt en bloot, je hebt totaal niks, niet waar, een arm en verloren zondaar – dan verrijkt Hij je met heilsgoederen en gaat Hij je oefenen in de weldaden van het genadeverbond, dat er zoveel bij Hem te verkrijgen is. En dat je daarna dan hoogmoedig wordt met genade, dat je daar de bekeerde vrouw mee wordt, de bekeerde man. En dat je altijd maar hetzelfde vertelt als je huisbezoek krijgt, en duidelijk laat blijken dat je eigenlijk de tere omgang met de Heere mist, dat je helemaal niet leeft uit het genadeverbond, maar dat je leeft van je bekering, er afgoderij mee bedrijft. Kan dat dan, dominee? Jazeker kan dat, dat je daar een hoogmoedig mens mee wordt, en geen arme zondaar. Voelt u? Wij denken natuurlijk aan hoererij, aan afgoderij, aan hele goddeloze dingen. Dat heeft Israël ook wel gedaan, dat is zo. Maar je kunt ook geestelijke hoererij bedrijven. Echt. En dat de Heere dan bedroefd ist, dat laat Hij merken hoor. Dat die lieve Geest zegt tegen Immanuel: "Ik krijg totaal geen verzoeken meer van stad Mensenziel. Ze hebben Me echt niet meer nodig, want ze zijn rijk en verrijkt, en ze hebben aan geen ding gebrek. Ze zijn lauw geworden. Ik zal ze uit Mijn mond spuwen." Dat betekent: Ik zou echt met u kunnen doen wat u met Mij doet, afscheid nemen. Maar nee, dat doet Hij niet. *Ik zal denken, denken aan dat verbond met u. Ik zal het weer opnieuw oprichten*.

Kijk, en als de Heere dat als een daad weer doet, net als die man die zegt tegen zijn vrouw: "Luister goed, ik heb erover nagedacht, ik wil met je verder gaan," dan let hij erop hoe de reactie is bij die vrouw? Gelukkig dat die vrouw echt klein wordt onder die liefde van haar man, terwijl zij zo ontrouw is geweest. Zo is het ook eigenlijk met onze tweede gedachte.

2. De Verbondsvrucht

Want als de Heere aan Zijn verbond gedenkt, dan zullen zij ook ergens aan gaan denken. Dat is toch logisch. Als je even terugdenkt aan die man en die vrouw: een vrouw die ontrouw is geweest en die merkt dat die man het echt meent, verder gaat met zijn ontrouwe vrouw en dat hij haar een kus geeft en liefde geeft, dan is het toch logisch dat die vrouw denkt: "Wat heb ik toch vroeger gedaan." En dat zie je ook in onze tekst, want dan gaat het volk ook ergens aan denken. Dat zie je in de tekst staan. Kijk maar naar vers 61: *Dan zult gij uwer wegen gedenken en beschaamd zijn, als gij uw zusters, die groter zijn dan gij, met degenen, die kleiner zijn dan gij, aannemen zult; want Ik zal u dezelve geven tot dochters, maar niet uit uw verbond*. En in vers 63: *Opdat gij het gedachtig zijt en u schaamt, en niet meer uw mond opent, vanwege uw schande*.

Dus de Heere denkt aan het verbond, dan gaat het volk ook ergens aan denken. Na de daad van de Heere gaat het volk terugdenken aan hun zondige wegen. Ze zullen zich schamen en hun mond niet meer opendoen vanwege hun zonden. Ik leg dat een klein beetje uit, wat daarmee bedoeld wordt. Ze zullen zich allereerst ook bewust zijn: "Wat hebben wij vroeger gedaan?" *Dan zult gij uwer wegen gedenken*, dat is het eerste, en dan vooral de ernst van de zonde. Dat is een doorgaand leven in het geestelijke leven. Als onze catechismus zegt: "Hoe groot mijn zonden en ellende zijn," dan is dat woordje 'groot' niet bedoeld kwantitatief, maar kwalitatief. Het gaat er helemaal niet over of ik nou duizend of tienduizend zonden gedaan heb. Eén zonde al maakt mijn ellende en mijn zonde groot. Het gaat om de ernst, want je hebt gezondigd tegen de liefde, tegen Gods goedheid, zoals bij de eerste bekering al het geval is. Maar zeker als het gaat om de verdieping van het geestelijke leven, dat is de droefheid naar God, dat je zegt: "Heere, hoe kan ik dat lieve Wezen toch zo krenken, Hem toch zo op Zijn hart trappen, terwijl Hij mij dagelijks nawandelt met Zijn goedheid, met Zijn trouw?" Voelt u? Ik hoop dat u het beleeft.

En dan zijn Juda en Jeruzalem, die hier genoemd worden, de ergste. Waarom eigenlijk? Omdat God het tienstammenrijk al weggevoerd had, en tegen Jeruzalem en Juda zei: "Ik doe het met jullie nog niet. Jullie hebben het ook al wel verdiend, maar je krijgt nog een gelegenheid om je te bekeren." Maar ze bekeren zich niet, ze maken het erger juist. Waardoor maken ze het erger? Met dode, vrome godsdienst, niet zozeer met grove afgoderij, maar met het roemen op uitwendige voorrechten: "Des Heeren tempel, des Heeren tempel is deze." Ja, dat het tienstammenrijk weggevoerd is, dat kunnen wij wel begrijpen, maar wij niet: "Des Heeren tempel, des Heeren tempel is deze!" Ze hadden niet door dat het daardoor juist erger is dan het tienstammenrijk. Voelt u? Kijk, en dan zult u daaraan denken, aan die koude, uitwendige, vrome godsdienst, en ondertussen gewoon je oude leventje voortzetten, ondanks de waarschuwingen van Gods getrouwe knechten, van Gods opzoekende liefde.

Dat is het tweede wat genoemd wordt, dat is: *Dan zullen zij zich schamen*. Dat is ook een vrucht daarvan, dat is ook een element: schaamte van binnen, in mijn hart, zeker ook vanwege de gevolgen die duidelijk aanwijsbaar zijn. Denk aan dat beeld: dat die vrouw uitging, zij aan de kant van de weg ging staan, zich als een hoer presenteerde, er niet voor betaald wilde worden, haar kinderen zelfs opofferde aan de Moloch. Wat een schande, wat een schande, terwijl haar man zo goed voor haar geweest is. Maar ook schande van binnen, dat je je echt ook schaamt, en dat je zegt: zoveel trouw tegenover zoveel ontrouw.

En dan het derde, dat is zwijgen, je hand op de mond doen, vanwege die schande, in stilte onderworpen te zijn, duidelijk laten blijken dat je schuld hebt, en dat je die erkent tegenover de Heere. Dat is een vrucht van het genadeverbond, geliefden. Dat staat heel duidelijk in Ezechiël 36 vers 31: *Dan zult gij aan uw wegen gedenken, en een walging aan uzelven hebben*. Dan gaat het werkelijkheid worden, nietwaar. Dat de Heere dus eenzijdig, zoals in vers 62 staat – kijk maar naar de tekst – zegt: *Want Ik zal Mijn verbond met u oprichten, en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben*. Dat Ik die getrouwe Verbonds-Jehova ben, Die niet zal verlaten wat Mijn hand begon.

We gaan er eerst van zingen, geliefden, met Psalm 51, en daarvan het tweede vers: *Want ik gevoel de grootheid van mijn kwaad*. Als je het niet voelt, gewoon meezingen. Je zingt het mee, maar laat dan ook in je hart een gebed opkomen dat je zegt: "Heere, mag ik het ook echt voelen?"

3. De Verbondsgrond

Verbondsvernieuwing. In dat thema horen wij eigenlijk al dat het van God uitgaat. Vandaar ook Zijn Verbondsdaad. *Evenwel*, een kostelijk woordje in onze tekst, nietwaar. "Ik had het niet hoeven te doen, maar Ik doe het toch. Ik denk aan Mijn verbond, ga het met u weer oprichten, Ik ga het vernieuwen, ga het nog dieper, nog heerlijker voorstellen." Straks in mijn derde gedachte kom ik daar nog even op terug. Dan de Verbondsvrucht: ja, dan gaat zij ook ergens aan denken en dan echt ook in de geest van Psalm 51. David zingt het: "Ik zie mijn zonden steeds voor ogen zweven, en kan het mezelf niet vergeven. O, ik schaam me zo, mijn hand op de mond. Nee hoor, ik ga het echt niet goedpraten, ga niemand de schuld geven. Ik ben de schuldige, zo ontrouw geweest tegenover zoveel trouw en goedheid."

Dan gaan we naar onze derde gedachte: de Verbondsgrond. Want in vers 62 staat: *Want Ik zal Mijn verbond met u oprichten, en gij zult weten, dat Ik de HEERE ben*. Juist dat weten. De Heere gaat het herstellen. Er staat geen voorwaarde in vers 62. Er staat niet: "Want Ik zal Mijn verbond met u oprichten als u..." Nee, nee. Dat kan in een aards huwelijk dat op de klippen is gelopen en waar toch besloten wordt om verder te gaan wel gesteld worden. Je zegt: "Ja, maar dan gaan we in therapie en dan moet je toch wel blijk geven van je trouw." Nee, dat is het wonder hier. En zo wordt het genadeverbond ook gepredikt, geliefden, dat is onvoorwaardelijk. Zoals Jesaja dat uitroept: *Komt, koopt en eet; komt, koopt zonder geld en zonder prijs wijn en melk*. Het is niet zo dat wij van onze kant dan ook ons best moeten doen. Dat is het werkverbond, dat zie je ook wel als mensen in hun overtuiging lopen, dat ze vanuit het werkverbond gaan proberen om God aan hun kant te krijgen. Maar dat snijdt de Heere af, dat wil Hij ook pertinent niet. Dan beledig je de Heere. De Heere zegt: "Ik kom met een genadeverbond, eenzijdig, tot u, onvoorwaardelijk."

En Hij laat ook de breedte daarvan zien in onze tekst, als Hij in vers 61 schrijft: *Als gij uw zusters, die groter zijn dan gij, met degenen, die kleiner zijn dan gij, aannemen zult*. Dat kan betekenen dat de Heere hier tegen Jeruzalem en Juda zegt: "Die anderen, die zullen ook komen," en dan degenen die weggevoerd zijn als het tienstammenrijk. Maar je kunt het ook breder trekken: het zal zich ook uitstrekken tot heidenen, tot Rotterdammers, en waar u dan ook woont. Zo breed zal Ik het trekken, dat genadeverbond. En ze zullen weten – dat is echt bevindelijk weten – dat Ik de HEERE ben. Ze zullen Mij zaligmakend kennen, niet in toorn, maar in ontferming. Kijk, en dat is juist het – hoe moet ik dat nou eens zeggen – dat is een kennen dat hen diep zal verootmoedigen en ook zal laten zien wat het geheim ervan is. Vandaar ook dat woordje *wanneer* in onze tekst. Kijk maar: *Opdat gij het gedachtig zijt en u schaamt, en niet meer uw mond opent, vanwege uw schande, wanneer Ik voor u verzoening doen zal over al hetgeen dat gij gedaan hebt, spreekt de Heere HEERE*.

Dus dat is een verootmoediging die vloeit uit de verzoening, dat is een verootmoediging die ontstaat bij het kruis, geliefden. Dus het gaat hier echt over een tweede bekering, over het wonder dat God Zich verzoend heeft met dat volk. En juist vanuit die wetenschap ontstaat deze ootmoed. Er worden nog veel diepere tranen geschreid wanneer een mens bij het kruis terechtkomt, wanneer hij mag zien de diepe wonden van Christus en de liefde en de bruidsprijs die Hij neergelegd heeft. Dat je zegt: “O Heere, wat heeft U toch bewogen om dit voor mij te doen.“ Vandaar ook dat er dat kernwoord in onze tekst staat: *Wanneer Ik voor u verzoening doen zal over al hetgeen dat gij gedaan hebt*.

En wat heeft zij toch veel gedaan. Als je terugkijkt op die weg van dat jonge meisje dat opgevangen werd door die man, verzorgd werd door die man, aangekleed werd door die man, en dat die man zegt: "Ik ga nu met je trouwen, dan ben je echt mijn vrouw," en zorg voor haar heeft, en dat ze daarna echt ontrouw is geweest, ja, op een schandalige wijze, en veel schulden misschien heeft gemaakt, veel schande op het huwelijk heeft gelegd. Oh, waar moet ik eerst of laatst beginnen als het gaat om het goedmaken? Dan kun je niet, je kunt het niet goedmaken. Maar je hoeft het ook niet goed te maken, echt niet. Nee, want: *Ik heb voor u verzoening gedaan over al hetgeen dat gij gedaan hebt*.

Is het voor u ook weleens een wonder geworden toen dat openging, dat evangelie van het verzoenend bloed van Christus? Want hier gaat toch de Middelaar in al Zijn heerlijkheid glanzen, wat Hij gedaan heeft voor Zijn bruid, die zich gedragen heeft als een hoer. Dat je zegt: "Wat is dat een groot wonder, Heere, dat U zo bent." Het woord in het Hebreeuws, nietwaar, dat betekent 'bedekking'. En dan zo’n bedekking dat je het niet meer ziet. Het woord gaat ook terug op de wijze waarop Noach bijvoorbeeld de ark heeft gebouwd. Toen hij de ark heeft bepekt met pek, zodat er geen druppeltje water door de spleetjes naar binnen kon komen in de ark. Nou, zo sterk is die bedekking. Die bedekking is zomaar niet even wat eroverheen leggen, dat je de vorm nog ziet of de silhouetten nog ziet. Nee, die bedekking is zodanig dat je er totaal niks meer van ziet. Hij werpt ze in de zee van eeuwige vergetelheid. *Wanneer* dat gebeurt, dan zult u aan uw wegen gedenken en dan zult u zich schamen en dan zult u echt zwijgen. Dan zult u zeggen: "Hoe is het toch mogelijk." En dat voor verbondsbrekers.

Misschien dat iemand in ons midden zegt: "Dominee, hoe kom ik toch in dat verbond?” Het gaat hier niet over discussies over twee of drie verbonden, leren wat je met je doop kunt doen enzovoort?" Daar gaat het hier niet over. Je moet het ook niet verachten hoor, dat je gedoopt bent. Maar daar gaat het hier niet om. Hier gaat het om de verbondsbeleving. Hoor wat Abraham Hellenbroek in zijn voortreffelijke boekje voor de catechisanten daarover zegt: "Hoe gaat een zonder over in het genadeverbond?" – goed luisteren, catechisanten, want dat is voor jou heel belangrijk. Want wij worden buiten dat verbond geboren en je moet er in overgaan. Nou, en dan zegt Hellenbroek: "God nadert eerst tot hen." Dat is het wonder. Jij nadert niet eerst tot God, maar God nadert eerst tot jou, tot u. En als Hij de zondaar dan vriendelijk nodigt en zelfs bidt, zo is God, “alsof God door ons bade”. Met veel ernst en oprechtheid komt Hij met het aanbod van genade en Hij lost alle bezwaren op, zo schrijft Hellenbroek, die er van jou kant zijn, alle bezwaren.

En dan de volgende vraag luidt: "Wat is dan het gevolg van deze nodiging?" Nou, hierdoor trekt God, weer God!, de mens met mensenzelen, met touwen der liefde. Nee, je wordt niet getrokken als een koe die naar de slachtbank getrokken wordt, want dat wil die koe niet natuurlijk, hè. Nee, echt niet, want je wordt met mensenzelen, met touwen der liefde getrokken. De Heilige Geest Die maakt je gewillig. Hij komt als het ware door een achterdeurtje naar binnen bij je. Je voelt de liefde, de trekkende liefde, dat ben je niet meer te houden. Al het verzet dat in je is, dat wordt afgebroken. En dan maakt Hij een gewillig volk op de dag van Zijn heirkracht. En wat doet die geroepen zondaar

dan aan zijn kant? Hellenbroek: "Hij neemt de Heere aan tot zijn God en hij geeft zich geheel aan Hem over tot Zijn eigendom." Dat is het werk dat de Heilige Geest doet in je hart. Die geeft dat geloof en dan ga je je aan de Heere overgeven.

En wat zijn dan de eigenschappen van die toestemming? Hoe kun je dat dan merken? Nou, dan zegt Hellenbroek dit: "De zondaar doet dit bedaard". Niet als een impuls, nee, maar weldoordacht, doordat de Heilige Geest je verstand verlicht en je laat zien hoe redelijk het is om niet langer meer dat genadeverbond af te wijzen en hoe dwaas het is om je nog langer te verzetten tegen zo'n goeddoend God. En vervolgens zegt hij: "Vrijwillig." Hij dwingt je niet, echt niet, dat doet Hij niet. Hij gaat door de liefde je vrijwillig maken, vrijwillig en armoedig. Moede en arm en naakt vluchten tot de God Die zalig maakt. "Heere, ik heb U niks te bieden. Wat ziet U in mij? Ik ben ook zo'n meisje, dat ligt daar in haar geboortebloed en de navelstreng is nog niet afgesneden. Ik ben ten dode opgeschreven. Ik kan niks meenemen." Dat hoeft ook niet, echt armoedig staat er, maar gelovig. Dus dat betekent dat de Heilige Geest je dat geloof schenkt. En oprecht. En Hij doet dit ook met een volkomen toestemming aan de eisen en de beloften van het genadeverbond. Dus dat als de Heere dan van Zijn kant de liefdeseisen in je hart schrijft, want met eer gesproken, zo is God. Dat is dat nieuwe verbond van Jeremia 31 en Ezechiël 37: *Ik zal maken dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen, en dat gij Mijn wetten zult doen. Want Ik zal Mijn Geest in het binnenste van u geven. Dat harde, stenen hart, dat zal Ik verbreken. Ik zal je een vlezig hart, een kneedbaar hart geven*. Zie je wel dat het waar is: *Al wat u ontbreekt, schenk Ik zo gij 't smeekt, mild en overvloedig*, echt waar.

En wat zijn de gevolgen dan van deze toestemming? Dan zegt Hellenbroek tenslotte: "God gedenkt aan Zijn verbond tot in eeuwigheid, Hij zal dat nooit, nooit meer verbreken. De bondgenoten hebben een recht om alles te eisen wat tot het leven en de gelukzaligheid nodig is." Gemeente, als dat nou waar is, dan blijft er toch alleen maar verwondering en aanbidding over. En dan kan het toch gewoon niet anders dan dat je instemt met Psalm 103 vers 6:

Zo hoog Zijn troon boven de aarde wezen,
Zo groot is ook, voor allen die Hem vrezen,
De gunst, waarmee Hij hen wil gaden slaan.
Zover het west verwijderd is van 't oosten,
Zover heeft Hij, om onze ziel te troosten,
Van ons de schuld en zonde weggedaan.

Amen.